

**Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан
аграрлық-техникалық университеті
Ғылыми кітапхана**

**Теңге – біздің Тәуелсіздік
нышанымыз**

Библиографиялық әдебиеттер көрсеткіші

Орал-2013

УДК 014.3:336.74

ББК 65.26

Т 34

Құрастырған: Кудаббаева Г. А., ғылыми кітапхананың сектор жетекшісі

Шығаруға жауапты: Есенаманова А. Б., ғылыми кітапхананың директоры

Теңге – біздің Тәуелсіздік нышанымыз

Библиографиялық әдебиеттер көрсеткіші

Ұлттық валюта – теңгенің төл мерейтойына орай Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің ғылыми кітапханасы «**Теңге – біздің Тәуелсіздік нышанымыз**» атты оқырман қауымына қазақ және орыс тілдерінде әдебиеттер көрсеткішін ұсынады. Көрсеткіш төрт бөлімнен тұрады: бірінші «**Теңге – тарихи таңдау**» теңгенің енгізу тарихы баяндалады. Банк, қаржы, ақша айналымы туралы әдебиеттер «**Қазақстан Республикасының несие-ақша жүйесі**» бөлімінде жинақталған, ал үшінші «**Егемендік және ұлттық теңгеміз**» атты бөлімінде мақалалар тізімі ұсынылған. Төртінші бөлімде Қазақстандағы банктер мен несие ұйымдарының электрондық мекенжайлары берілген.

Әдебиеттер, автор немесе мәліметтердің атына байланысты әріптік түрде реттелген. Әдебиеттер көрсеткіші оқытушыларға, магистранттарға, қаржыгерлерге, экономистерге, студенттерге және басқада оқырман қауымына арналады.

Научная библиотека Западно-Казахстанского аграрно-технического университета имени Жангир хана подготовила рекомендательный указатель литературы «**Теңге – біздің Тәуелсіздік нышанымыз**», посвященный к 20-летию национальной валюты.

В указатель включены: разделы «**Теңге – исторический выбор**», где рассказывается об истории создания и введения национальной валюты, в разделе «**Қазақстан Республикасының несие-ақша жүйесі**» собраны литературы о банках, финансах, кредитно-денежной политике РК с аннотациями, а списки статей о национальной валюте включены в раздел «**Егемендік және ұлттық теңгеміз**». В четвертом разделе даны списки электронных адресов банков и кредитных организаций Казахстана. В указатель включены материалы на казахском и русском языках.

Указатель адресован преподавателям, докторантам, магистрантам, экономистам, финансистам и студентам вузов, а также широкому кругу читателей.

КІРІСПЕ

Тәуелсіздігіміздің бір белгісі, Қазақстанның ұлттық валютасы теңге – еліміздің Әнұраны, Туы сияқты мемлекеттік рәміздер қатарынан орын алады. Өйткені кеңестер одағы ыдырағаннан кейін өз алдына шаңырақ көтерген өзге республикалар сияқты Қазақстан үшін де төл валютасын енгізу өзінің толыққанды экономикалық саясатын қалыптастыруға мүмкіндік берген егемендікті құрудағы алғашқы маңызды қадамдардың бірі болды. 1993 жылдың 15 қарашасында төл валюта – теңгенің айналымға енгізілуімен еліміз экономикалық және қаржылық тәуелсіздікке бет бұрды. Тәуелсіз мемлекеттің тәуелсіз, дербес экономикасының аяғынан нық тұруы үшін жасалған алғашқы қадамдардың бірі болды.

Ұлттық ақшамыз – теңгенің қолданыста болған жиырма жылдағы қорытындыларынан теңгені енгізу туралы қабылданған шешімнің өз уақытында және қажетті дұрыс шешім болғандығын пайымдауға болады.

Биыл Қазақстанның ұлттық ақшасын енгізгеніне жиырма жыл толып отыр. Тарихи үлкен мерзім болмаса да, халыққа танымал беделді валюталардың тарихымен тепе-тең.

Ұлттық валюта – теңгенің төл мерейтойына орай Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің ғылыми кітапханасы **«Теңге – біздің Тәуелсіздік нышанымыз»** атты оқырман қауымына қазақ және орыс тілдерінде әдебиеттер көрсеркішін ұсынады. Көрсеткіш төрт бөлімнен тұрады: бірінші **«Теңге – тарихи тандау»** теңгенің енгізу тарихы баяндалады. Банк, қаржы, ақша айналымы туралы әдебиеттер **«Қазақстан Республикасының несие-ақша жүйесі»** бөлімінде жинақталған, ал үшінші **«Егемендік және ұлттық теңгеміз»** атты бөлімінде мақалалар тізімі ұсынылған. Төртінші бөлімде Қазақстандағы банктер мен несие ұйымдарының электрондық мекенжайлары берілген.

Әдебиеттер, автор немесе мәліметтердің атына байланысты әріптік түрде реттелген. Әдебиеттер көрсеткіші оқытушыларға, магистранттарға, қаржыгерлерге, экономистерге, студенттерге және басқада оқырман қауымына арналады.

ПРЕДИСЛОВИЕ

В этом году мы отмечаем 20-летие введения национальной валюты – тенге, которая наравне с флагом, гербом и конституцией является главным атрибутом суверенного Казахстана, символом его независимости и «визитной карточкой», определяющей историю государства, его культуру, быт и традиции.

Именно введение национальной валюты позволило стране проводить самостоятельную денежно-кредитную политику и явилось базой для реализации Казахстаном экономического суверенитета. «Яркое проявление экономической независимости нашей страны – впервые появившийся на свет в нашей стране – тенге, пусть служит на благо нашего народа и будущих потомков» - отмечал Президент Казахстана Н. А. Назарбаев.

С введением национальной валюты были ускорены структурные преобразования, направленные на построение рыночной экономики. За 20 лет своего существования, тенге значительно окреп и стал одной из наиболее стабильных валют стран СНГ.

Научная библиотека Западно-Казахстанского аграрно-технического университета имени Жангир хана подготовила рекомендательный указатель литературы **«Тенге – біздің Тәуелсіздік нышанымыз»**, посвященный к 20-летию национальной валюты.

В указатель включены: разделы **«Тенге – исторический выбор»**, где рассказывается об истории создания и введения национальной валюты, в разделе **«Қазақстан Республикасының несие-ақша жүйесі»** собраны литературы о банках, финансах, кредитно-денежной политике РК с аннотациями, а списки статей о национальной валюте включены в раздел **«Егемендік және ұлттық теңгеміз»**. В четвертом разделе даны списки электронных адресов банков и кредитных организаций Казахстана. В указатель включены материалы на казахском и русском языках.

Указатель адресован преподавателям, докторантам, магистрантам, экономистам, финансистам и студентам вузов, а также широкому кругу читателей.

ТЕҢГЕ – ТАРИХИ ТАҢДАУ

Ұлттық валютамыз – теңгені енгізумен еліміздің тәуелсіз экономикасына қол жеткізуге ірі қадамдар жасалып, оның қаржы-несие саясатын реформалауда анықталмаған тұстары жойылды.

Президент Н. Ә. Назарбаев.

Теңгенің енгізілуімен байланысты еліміздің тәуелсіз қаржы жүйесінің өмір сүруінің есебі басталды, ол қазіргі ағымдағы дүниежүзілік еңбек бөлінісі жүйесіне кіруге және бәсекеге жеткілікті түрде дайындалған деп танылуда. Сол уақыттан бастап макроэкономикалық көрсеткіштерді тұрақтандыру жөнінде кешенді шаралар іске асырыла бастады. Нарықтық қатынастағы экономикалық принциптермен мемлекеттің ақша бірлігінің оның қажетті тұрақтылығына қол жеткізуде көп тер төгілгені мәлім.

1991 жылы Қазақстан халқының тарихи тағдыры үлкен өзгеріске ұшырады. Біздің еліміз халықтар бірлігіне, әлеуметтік шындыққа және нарықтық экономикалық қайта құру жолында қоғамның барлық күштерін біріктіруге негізделген жаңа тәуелсіз егемен мемлекет құруға бағыт ұстанды.

1991-1993 жылдары экономика және әлеуметтік сала дағдарысқа ұшырап, ақша жүйесінде қарама-қайшылықтар болды. Бұл уақытта Қазақстанда және бұрынғы көптеген кеңестік республикаларда ақша бірлігі ретінде, тарихта қалған КСРО рублі пайдаланды. Өз ақшасы жоқ республикада дербес ақша-несие саясаты қолданыстағы заңнамалық құжаттарға қарамастан, Ресей Үкіметінің және Орталық банкінің саясатына тәуелді болды.

Қазақстан бұған қарамастан, бұрынғы кеңестік республикалар арасында, әсіресе, Ресеймен бұрын қалыптасқан экономикалық кеңістікпен шаруашылық байланыстарды сақтап қалу мақсатында біркелкі рубль аймағын ұстап тұру ниетін білдірді. Алайда, біздің еліміздің ұсынысы Ресей Үкіметі мен Орталық банкі тарапынан тиісті қолдау таппады. Ақша жүйесінде

дезинтеграциялық (қожырау) істер күшейді. Өз ақшаларын енгізу тығырықтан шығар жол болды. Қазақстан Республикасының Президенті қалыптасқан жағдайларды ескере отырып, Қазақстанның Ұлттық ақшасын енгізуге дайындық жөнінде шешім қабылданды. Ұлттық ақшаны әзірлеу және енгізу жөнінде кейінге қалдырмайтын шаралар Бағдарламасы түрінде жұмыс құжаттары жасалды, мұны ҚР Президенті бекітті. Осы сәттен бастап ҚР Ұлттық банкі дайындық шараларын жүзеге асырумен айналысты. Ұлттық ақшаны енгізуге дайындық барысында, ТМД елдерінің және өзге де елдердің ақша реформасын жүргізудегі және өз валюталарын енгізудегі тәжірибелері зерделенді.

Ұлттық валютаны жасау еліміздің Президенті Н. Ә. Назарбаевтың жеке басшылығымен жүргізілді және осы мәселе бойынша барлық шаралар қатаң құпияда ұйымдастырылды. Осымен қатар тағы да құпия түрде жаңа валютаның дизайны бойынша жұмыстар жасау мақсатында шығармашылық топ құрылды. Ұзақ талқылаудан кейін біздің халқымыз үшін және қазақ мемлекеттігінің қалыптасуына көп еңбектері сіңген, Қазақстан үшін белгілі және тарихи маңызы бар адамдардың кескіндері бейнеленген нұсқаға тоқталды. Тәуелсіздіктің таңы енді атқан шағында бұл ұлттық мақтаныш сезімін көтеру үшін қажет болды. Кеңес өкіметінің кезінде тіпті айтуға тыйым салынған бұл тұлғаларды тәуелсіздік алғанда ғана марапаттауға мүмкіндік туды.

Ақшаны қалай аталуы жөнінде үлкен пікір-талас болған. «Сом», «ақша» немесе «теңге» деген атаулар ұсынылды. Ал Президентке «алтын» атауы ұнаған. Ақыр аяғында, орта ғасырлық тарихтан, Қыпшақ даласының жерлерінде айналымда болған «тәңгә» деген құйма ақшадан шығарып «теңгеге» тоқталған. Шынында да «деньги», «теңге» сөздерінің түп-төркіндері бір.

Дайындық жұмыстары бітер кезеңде «Теңгені енгізу тұжырымдамасы» әзірленді. Теңгені енгізген кезде рубльді теңгеге айырбастау бағамы былайша тағайындалды – 1 теңгеге – 500 сом. Ал 1993 жылдың орта шенінде РФ Үкіметі мен РФ Орталық Банкі айналыстан 1960-1991 жылдары шығарылған рубльдік банкноттарды алып тастап, бұрынғы КСРО нышанынсыз жаңа ресейлік ұлттық валютаны енгізу арқылы

өзінің ақша реформасына кіріскен еді, демек, жаңа рубльдің іс-қимыл аймағы бұрынғыдағы ТМД елдерінің жеке бюджеті кезіндегідей кең бола алмады. Осы мәселенің басқа да түйіндері мен құйтырқылары болды, бірақ-та бәріне басынан-ақ экономиканы өз ұлттық валютасыз басқару мүмкін емес екендігі түсінікті еді, сөйтіп осындай шешім 1993 жылдың 12 қарашасында шықты. Қазақстан Республикасының Президенті Н. Ә. Назарбаев ұлттық валютаның 1993 жылдың 15 қарашасынан айналысқа енгізілетіні туралы Жарлыққа қол қойды. Осылайша 1993 жылдың 15 қарашасы ұлттық валютаның туған күні деп саналады. Ұлттық валютаны тұрақтандыру жөнінде қадамдар есептелді.

Қазақстан валютасын қолдау туралы Халықаралық валюта қорымен, Бүкіл дүниежүзілік, Еуропалық және Азия даму банкілерімен, сондай-ақ әлемнің бірқатар дамыған елдерінің үкіметтерімен келісімге қол жетті.

Ұлттық валютаны тәуелсіз мемлекеттің атрибуттарының бірі ретінде қарай отырып, теңгені енгізу республиканың егемендік алуының тұтастығын түйіндейтін соңғы кезең болғандығын мойындауымыз керек. Ұлттық валютамыздың енгізілуі Ұлттық Банктің және Қазақстан Үкіметінің дербес ақша-кредит саясатын жүргізуге мүмкіндік берді. Сондықтан да ұлттық валюта - теңгенің даму кезеңдері - Қазақстан экономикасының даму мен қалыптасу кезеңі.

Бүгінгі күні, біз ұлттық валютамыз – теңгені енгізгелі жиырма жыл ішінде бүткіл өркениетті әлем секілді өзіміздің дербес экономикалық саясатымызды жүргізудеміз, экономика дәйекті түрде көтеріліп келеді. Бұл өнеркәсіп өндірісінің, жалпы өнімнің өсуімен дәлелденуде.

Теңге өзінің тарихына да, әлемнің тарихына да, дәлірек айтқанда, әлем ақшаларының тарихына да өзінің жарқын беттерін жазды. Теңге шын мәнінде тәуелсіздігіміздің негізгі рәміз-символдарының бірі.

ТЕНГЕ – ИСТОРИЧЕСКИЙ ВЫБОР

Пусть казахстанский тенге постоянно служит на благо народа, способствует обогащению и процветанию страны.

Президент Н. А. Назарбаев.

В 1991 году Казахстан получил независимость и стал осуществлять рыночные преобразования. Однако единая денежная система, функционировавшая в то время, была очень неустойчивой. После распада СССР советская валюта – рубль была унаследована на первом этапе независимого развития всеми постсоветскими государствами. Денежная реформа осуществленная в 1992 году в России привела к массовому сбросу денег старого образца в страны СНГ, в том числе и в Казахстан. Процесс денежной дезинтеграции после распада СССР проходил сложно, на фоне обвального спада производства и инфляции. Молодые суверенные государства одно за другим вводили собственные национальные валюты или временные денежные знаки, что могло быть симптомом начала развала рублевой зоны. Поэтому руководство Казахстана предприняло шаги по подготовке к введению собственной национальной валюты. Из всех стран бывшего Советского Союза Казахстан в числе последних вышел из рублевой зоны. Первоначально планировалось двухэтапный переход к национальной валюте: сначала введение временных денег, а затем – постоянных. Однако введение Россией в июле 1993 года собственной валюты привело к фактическому разделению казахстанского и российского рубля и несмотря, на подписание в сентябре 1993 года соглашение с Российской Федерацией об объединении денежных систем России и Казахстана, в республике российские банкноты образца 1993 года введены не были.

В итоге Правительством Казахстана было принято решение о введении собственной национальной валюты. Подготовка к ее разработке осуществлялась в обстановке строжайшей секретности. В 1991 году была создана специальная группа дизайнеров из четырех высококлассных мастеров. Работа началась с изучения исторических аспектов развития культуры

Казахстана. Именно в это время и родилась идея назвать валюту – «тенге». Это историческое тюркское название с вариантами «таньга», «теньга», «донга», ставшая впоследствии русской «деньгой».

Процессу введения тенге предшествовала большая работа по определению внешнего вида банкнот, количественного ряда и номинального состава тенге и тиын. Перед дизайнерами встал сложный вопрос выбора исторической концепции изображений. В итоге на лицевой стороне банкнот было решено расположить изображения выдающихся личностей, наиболее ярко отражающих историческое наследие Казахстана, а на оборотной стороне – природные элементы и архитектурные сооружения.

Дальнейшим этапом создания национальной валюты стал выбор фирмы, специализирующейся на выпуске банкнот. В итоге контракт на выпуск новых денег был подписан с английской фирмой «Харрисон и сыновья». Так что первая партия тенге была напечатана за границей.

Официальная история тенге началась с Указа Президента Республики Казахстан от 12 ноября 1993 года «О введении национальной валюты Республики Казахстан».

Одновременно с появлением первых банкнот на Ульбинском металлургическом заводе в городе Усть-Каменогорске началась подготовка к выпуску первых казахстанских монет. А для того чтобы страна могла сама обеспечивать себя бумажными деньгами, было решено создать в Алматы банкнотную фабрику. Решение было принято в мае 1992 года и зафиксировано в Указе Президента РК «О создании печатной фабрики Национального государственного банка Республики Казахстан».

После выпуска первого ряда тенге, ознаменовавшего собой независимость молодой страны, растущая инфляция вызвала необходимость ввода банкнот более высокого номинала. Поэтому, начиная уже с 1994 г. номинальный ряд тенге, состоящий из семи банкнот пополняется купюрами достоинством в 200, 500, 1000, 2000, 5000, 10000 тенге, исполненными на высоком профессиональном техническом и дизайнерском уровнях.

В настоящее время в Республике Казахстан налажено собственное производство денежных знаков на базе Банкнотной фабрики и Монетного двора.

За 20 лет внешний вид и количественный состав тенге претерпел существенные изменения. Валюта молодого государства, рожденная в конце 1993 года, в период труднейшего этапа становления суверенного Казахстана завоевала признательность внутри страны и за ее пределами.

Таким образом, сегодня с уверенностью можно сказать, что несмотря на многочисленные испытания и трудности, за сравнительно короткий промежуток времени тенге выстоял и состоялся как стабильная, признанная во всем мире денежная единица, внешний облик которой вызывает чувство настоящей гордости у каждого казахстанца. Тенге признан и будет всегда служить на благо народа, способствуя обогащению и процветанию государства.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ НЕСИЕ-АҚША ЖҮЙЕСІ

1. Абдрахманова Г. А. Кредитное дело : учеб. пособие для студ. вузов / Г. А. Абдрахманова, Г. С. Абдукаимова. – Алматы : Экономика, 2009. - 276 с. - (Международная Академия Бизнеса). Рассмотрены вопросы кредита и кредитных операций, проводимых коммерческими банками.
2. Абленов Д. О. Қаржылық аудит және талдау : теория, әдіснама, практика : оқу құралы / Д. О. Абленов. - Алматы: Экономика, 2010. - 528 б. - (Т. Рысқұлов атындағы ҚазЭУ-дің осы заманғы басылымдары). Оқулықта аудиттің қалыптасуы мен дамуы және бизнестің қаржылық-экономикалық талдау проблемалары қарастырылады.
3. Абишев А. К. Бизнес-книга Казахстана. Финансы : справочник / А. К. Абишев. – Алматы : ТОО "Алматинский издательский дом", 2006. - 232 с. Данная книга представляет собой первый специализированный выпуск справочного издания на казахском и русском языках, посвященного финансовой отрасли Казахстана. Представлены фотографии,

- биографические статьи, высказывания и аналитические оценки финансистов международного уровня – государственных деятелей, владельцев и топ-менеджеров крупнейших компаний, корпораций и холдингов Казахстана.
4. Ақша, кредит, банктер : оқулық / Ред. Ғ. С. Сейтқасымов. - А. : Экономика, 2006. - 480 б. Оқулықта ақшаның, кредиттің, ақша және кредит жүйесінің теориялық мәселелері қарастырылып, нарықтық экономикадағы банктер мен қаржы-кредит институттарының ролі мен орны анықталады, Қазақстандағы ақша, банк реформалары және т.б. турасында сөз болады. Материал нақты деректермен отандық және шетелдік тәжірибелерді ескеру арқылы жазылған.
 5. Алшынбай А. М. Рынок и ценообразование : учеб. пособие для студ. экон. вузов / А. М. Алшынбай. – Алматы : Экономика, 2008. - 190 с. Изложены актуальные вопросы рыночного ценообразования на современном этапе развития экономики Казахстана. Представлено теоретическое осмысление происходящих процессов и обозначены главные направления совершенствования цен и ценообразование в экономике.
 6. Баймұратов О. Қазақстан қаржы нарығы : оқу құралы. т. 7 / О. Баймұратов. – Алматы : Экономика, 2007. - 296 б. - (Әлемдік экономикалық ғылым). Оқулықта республиканың қаржы нарығын жүйелі зерделеген және еліміздің қаржы институттары сияқты маңызды тақырыптарға ерекше көңіл бөлінген.
 7. Банковское дело : учебник для студентов экономических вузов, слушателей школ бизнеса / Под ред. Г. С. Сейтқасимова. - А. : Қаржы-қаражат, 1998. - 576 с. В учебнике освещены вопросы связанные с организацией кредитования, расчетов, управлением кредитных ресурсов и банковским риском.
 8. Банковское дело : учебник для студ. экон. спец. вузов и бакалавров / колл. авторов; ред. У. М. Искаков. – Алматы : Экономика, 2011. - 552 с. (Современные учеб. издания КазЭУ им. Т. Рыскулова). Изложены теоретические и практические основы функционирования коммерческих банков и реализации денежно-кредитной политики в

- Казахстане. Учебник предназначен для студентов и бакалавров.
9. Банковское дело : настольная книга банкира : учеб. пособие / ред. А. А. Абишев, С. А. Святков. – Алматы : Экономика, 2007. - 382 с. Изложены теоретические основы функционирования банков второго уровня на финансовом рынке Казахстана.
 10. Бекболатұлы Ж. Қазақстанның банк жүйесі : оқу құралы / Ж. Бекболатұлы. - өңделіп толықтырылған 2-е басылым. – Алматы : Экономика, 2009. - 192 б. Оқу құралында Қазақстан банк жүйесі жұмысының мәні, мазмұны және қағидалары баяндалған.
 11. Вардиашвили Н. Н. Қаржы-банк есептерін шешудегі математикалық модельдеу және ақпараттық технологиялар : жоғары оқу орындарының экономика мамандықтарының студенттеріне, магистранттар мен аспиранттарға арналған оқу құралы / Н. Н. Вардиашвили, Е. И. Байкова, Ю. А. Жуненко. – Алматы : "Бастау", 2010. - 336 б. Кітапта банктер, қаржы және мемлекеттік құрылымдар алдында тұрған мәселелерді шешу жолдары қарастырылған.
 12. Гринберг И. Рубль, червонец, тенге...: из истории денежного обращения России, СССР и СНГ (1895-1995) / И. Гринберг. – Алматы : Қаржы-қаражат, 1997. – 240 с. Книга знакомит с подробностями из истории денежного обращения, с судьбой золотого запаса России после Октябрьской революции, с денежными знаками Казахстана и Средней Азии, Сибири и Дальнего Востока.
 13. Демесінов Т. Ж. Қаржылық талдау : ЖОО студ. арналған оқулық / Т. Ж. Демесінов. – Алматы: ЖШС РПБК "Дәуір", 2011. - 320 б. Оқулық бүгінгі таңдағы ел экономикасы мен нарық қатынастарының дамуы кезеңіндегі қалыптасқан жағдайларды ескере отырып, шаруашылық субъектілері мен жалпы экономикалық құбылыстарды талдаудың теориялық негіздері, әдістемелері мен тәжірибесі қарастырылған.
 14. Деньги, кредит, банки : теория и практика : учеб. пособие / сост. Г. А. Айешева, З. Х. Султанова. – Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2009. - 134 с. Учебное пособие содержит в себе учебно-методические материалы по дисциплине

«Деньги, кредит, банки», подробно раскрывая как ее теоретические основы, так и практические аспекты, а также современное состояние финансового рынка и в том числе банковского сектора Казахстана.

15. Деньги, кредит, банки : учеб. / Под ред. Г. С. Сейткасимовой. - А. : Экономика, 1999. - 432 с. В учебнике изложены вопросы теории денег, кредита, рынка ценных бумаг, инфляции. Подробно рассматриваются роль и место финансово-кредитных институтов в условиях перехода Республики Казахстан к рыночным отношениям. Материал построен на сравнительном анализе принципов организации денежно-кредитных и валютных отношений.
16. Дюсембаев К. Ш. Аудит и анализ в системе управления финансами (теория и методология) / Казахская государственная академия управления им. Т. Рыскулова. - А. : Экономика, 2000. - 294 с. В этой книге комплексно и системно изложены основные теоретические и методологические проблемы аудита и финансового анализа, являющихся важными элементами финансового менеджмента. Особое внимание уделено ключевым понятиям финансов и методам управления финансовыми ресурсами хозяйствующих субъектов в условиях формирования рыночных отношений в Республике Казахстан.
17. Жоламанова М. Т. Деньги. Кредит. Банки : учеб. пособие для студ. экон. вузов / М. Т. Жоламанова. – Алматы : Евразийский институт рынка, 2010. - 384 с. Рассмотрены вопросы теории и практики денег, кредита и банковской системы страны, в частности сущность денег, денежного обращения, кредита, денежной, кредитной и банковской системы государства, становление и развитие банковской системы республики.
18. Жоламанова М. Т. Деньги. Кредит. Банки : учеб. пособие для студ. и преп. эконом. вузов / М. Т. Жоламанова. – Алматы : Евразийский институт рынка, 2011. - 384 с. Рассмотрены вопросы теории и практики денег, кредита и банковской системы страны, в частности сущность денег, денежного обращения, кредита, денежной, кредитной и

- банковской системы государства, становление и развитие банковской системы республики.
19. Жоламанова М. Т. Ақша, несие, банк : ЖОО студ. арналған оқу құралы / М. Т. Жоламанова. – Алматы : Еуразиялық нарық институты, 2012. - 353 б. Оқу құралында еліміздегі ақша, несие және банк жүйелерінің теориясы мен практикасының мәселелері, ақша айналысының, несиенің, мемлекеттік қаржы, банк жүйелерінің мәні, банк жүйесінің қалыптасуы мен дамуы, бағалы қағаздар нарығының және халықаралық валюта-несие қатынастарының дамуы қарастырылғын.
 20. Зиядин С. Т. Қаржы нарығы : ЖОО студ. арналған оқу құралы / С. Т. Зиядин, Л. Қ. Мұқанова. – Алматы : Экономика, 2012. - 234 б. Қаржы нарығының базалық тұжырымдамалары баяндалады, қаржы нарығының мәні, оны ұйымдастыру маңызы, функциялары, мемлекеттің қаржы жүйесіндегі рөлі негізделеді.
 21. Ильяс А. А. Платежная система Республики Казахстан. Теория и практика : учеб. пособие для студентов, магистрантов, аспирантов и преподавателей вузов / А. А. Ильяс, А. К. Саулембекова. – Алматы : Экономика, 2009. - 288 с. (Современные учеб. издания КазЭУ им. Т. Рыскулова). Рассмотрены аспекты развития платежной системы РК. Учебное пособие предназначено для студентов, магистрантов, аспирантов и преподавателей вузов.
 22. Ильясов А. А. Денежно-кредитная политика : учеб. пособие для студ. вузов / А. А. Ильясов. – Алматы : Экономика, 2007. - 115 с. Изложены теоретические основы и направления развития денежно-кредитной политики Национального банка Республики Казахстан, рассматривается новое явление в денежно-кредитной политике – инфляционное таргетирование.
 23. Искаков У. М. Финансовые рынки и посредники : учебник для бакалавров / У. М. Искаков, Д. Т. Бохаев, Э. А. Рузиева. - Изд., перераб. – Алматы : Экономика, 2012. - 344 с. Раскрыты основные аспекты формирования и развития финансовых рынков. Учебник предназначен для бакалавров.

24. История Казахстана с древнейших времен до наших дней. В 5 т. Т. 2.: Казахстан в эпоху позднего средневековья / ред. М. Х. Асылбеков [и др.]. – Алматы : Атамұра, 2010. - 624 с. Рассмотрены процессы становления и развития Казахского ханства, сложения казахской народности, формирования этнической территории, социально-экономические отношения в казахском обществе и об истории денежного обращения.
25. Илияс А. Ә. Ақша-кредит саясаты : оқу құралы / А. Ә. Илияс. – Алматы : Экономика, 2008. - 106 б. ҚР Ұлттық банкінің ақша-кредит саясаты дамуының теориялық негіздері мен бағыттары баяндалған.
26. Кадерова Н. Н. Корпоративные финансы : учеб. пособие для студ. вузов / Н. Н. Кадерова. – Алматы : Экономика, 2008. - 376 с. В предлагаемом издании последовательно освещаются базовые концепции корпоративных финансов, обосновывается сущность, принципы организации, функции финансов корпораций, их роль в финансовой системе государства, раскрывается сущность, оптимальный состав и структура финансовых ресурсов.
27. Кадерова Н. Н. Финансирование и кредитование инвестиций : учеб. пособие для студ. вузов и преп. / Н. Н. Кадерова. – Алматы : Экономика, 2008. - 632 с. В учебном пособии последовательно изложены вопросы развития инвестиционной деятельности в системе рыночных отношений Казахстана, особенности структурно-инвестиционной политики государства, регионов и предприятий в современных условиях. Рассматриваются источники финансирования и проблемы их организации, а также деятельность институтов, осуществляющих финансирование и кредитование инвестиционных проектов.
28. Кадерова Н. Н. Финансирование и кредитование инвестиций : учеб. пособие для студ. вузов и преп. / Н. Н. Кадерова. – Алматы : Экономика, 2011. - 436 с. Изложены вопросы развития инвестиционной деятельности в Казахстане.
29. Кадерова Н. Н. Корпоративтік қаржы : оқу құралы / Н. Н. Кадерова. – Алматы : Экономика, 2008. - 376 б. Ұсынып отырған басылымда корпоративтік қаржының базалық

- тұжырымдамалары баяндалады, корпорация қаржысының мәні, оны ұйымдастыру принциптері, функциялары, мемлекеттің қаржы жүйесіндегі оның ролі негізделеді.
30. Көшенова Б. Ақша, несие, банктер, валюта қатынастары : оқу құралы / Б. Көшенова. - А. : Экономика, 2000. - 328 б. Оқу құралында ақша, несие, банктер мен бағалы қағаздарға байланысты өндірістік қатынастар дамуының негізгі бағыттары және банк жүйесінің қалыптасу жолдары талданады және қаржы-несие, валюта-несие институттарының құрылуы мен дамуының барысы қарастырылады.
31. Қазақстан Республикасының Ұлттық валютасы. – Алматы. : Қаржы-қаражат, 1995. – 44 б.
32. Құлпыбаев С. Қаржы : оқулық / С. Құлпыбаев, С. Ж. Ынтықбаева, В. Д. Мельников, С. Ж. Ынтықбаева. - 3-ші, өңделген және толықтырылған бас. – Алматы : Экономика, 2010. - 522 б. Оқулықта "қаржы" категориясының, оның құрылымдық бөліктерінің жұмыс істеуінің мәні және іс-әрекетінің қағидаттары баяндалған.
33. Құлпыбаев С. Қаржы : ЖОО студ., магистр., оқытушыларына арналған оқулық / С. Құлпыбаев, С. Ж. Ынтықбаева, В. Д. Мельников. – Алматы : Экономика, 2011. - 540 б. Оқулықта "Қаржы" категориясының, оның құрылымдық бөліктерінің жұмыс істеуінің мәні, ерекшеліктері және әрекетінің қағидаттары баяндалған. Жоғары оқу орындарының студенттеріне, магистранттарына, оқытушыларына арналған.
34. Мақыш С. Б. Коммерциялық банктер операциялары : оқу құралы / С. Б. Мақыш. - 2-е басылым. - А. : Издат : Маркет, 2004. - 272 б. Оқу құралында ҚР-дағы екінші деңгейдегі банктер қызметін ұйымдастыру тәжірибелері және олардың клиенттерге көрсететін қызметтері мен операцияларының түрлері, банк ресурстарын қалыптастыру және орналастыру, сондай-ақ банк қызмекерлерін реттеу, бағалау және өтімділігін басқаруға қатысты теориялық және практикалық мәселелер толығырақ қамтылады.
35. Мақыш С. Б. Ақша, несие, банктер теориясы : ЖОО студенттеріне, магистранттарға, докторанттарға арналған

- оқулық / С. Б. Мақыш. – Алматы : Жеті жарғы, 2011. - 368 б. Оқулықта ақша, несие, банк және валюта сияқты категориялардың теориялық және практикалық мәселелері қарастырылған. Оқулық студенттерге, магистранттарға, докторанттарға арналған.
36. Мақыш С. Б. Банк ісі : ЖОО студенттеріне, аспиранттарға және магистранттарға арналған оқулық / С. Б. Мақыш. - Алматы : Жеті жарғы, 2009. - 552 б. Оқулықта Қазақстандағы банк ісінің қалыптасуы мен дамуы, Қазақстан Ұлттық банктің қызметі мен міндеттері, банк қызметінің нәтижелері, банк қызметін басқаруға қатысты теориялық және практикалық мәселелер толығырақ қамтылады.
37. Мұхамедиев Б. М. Макроэкономика : ЖОО студ. арналған оқу құралы / Б. М. Мұхамедиев, Р. Т. Дуламбаева, Д. Ж. Рахматуллаева. – Алматы : Қазақ университеті, 2011. - 220 б. Оқу құралына теориялық материал, негізгі терминдер, өзін-өзі бақылау сұрақтары, тестер және есептер кіреді.
38. Назарбаев Н. А. Казахстанский путь / Н. А. Назарбаев. - Караганда, 2006. - 372 с. Книга Главы государства рассказывает о самых трудных и ярких моментах в новейшей истории Казахстана. Каждая глава раскрывает знаковые шаги на пути становления молодого независимого государства. Книга задумана как обращение Президента к молодежи страны. Автор надеется, что эта книга станет настольной для нового поколения лидеров Казахстана.
39. Назарбаев Н. А. Қазақстан жолы / Н. А. Назарбаев. - Астана, 2007. - 372 б. Елбасының кітабы Қазақстанның қазіргі тарихының аса күрделі де жарқын сәттерінен баяндайды. Тараулардың әрқайсысы, тәуелсіз жас мемлекетіміздің қалыптасу жолындағы айшықты қадамдарын ашып көрсетеді. Кітап Президенттің ел жастарына үндеуі түрінде ойластырылған. Автор бұл кітаптың Қазақстан көшбасшыларына жаңа буыны үшін қолдан түсірмейтін құралға айналар деп сенеді.
40. Нурпеисова А. К. Қазақстан Республикасында банктік жүйенің дамуы : оқу құралы / А. К. Нурпеисова, С. Н. Сабитова, А. О. Чоентаева. – Алматы : ТОО "Издательство LEM", 2011. - 458 с. ҚР-да банктік жүйенің пайда болуы мен

даму перспективаларын негізгі ұғымдардың мағынасын арнайы таңдалған кестелер мен қосымшалар арқылы ашуды көздеген, сондықтан кестелер мен оқу құралында пайдаланылған суреттеге түсініктемелер толығымен баяндалған.

41. Осипов Е. Б. Банковское право Республики Казахстан : учеб. пособие для студ. юрид и экон. вузов / Э. М. Омурчиева, Е. Б. Осипов. - А. : "Бастау", 2009. - 238 с. Рассмотрены проблемы гражданско-правового регулирования банковской деятельности.
42. Саханова А. Н. Проблемы и перспективы развития фондового рынка Казахстана / А. Н. Саханова, Ж. С. Исингарина. – Алматы : Экономика, 2003. - 114 с. Фондовый рынок рассматривается как фактор экономического роста и модернизации структуры национальной экономики. Приводятся анализ и оценка развития рынка акций в республике и его системообразующего элемента фондовой биржи.
43. Серкебаева Р. К. Фондовые рынки и биржевое дело : учебник для студ. вузов / Р. К. Серкебаева. – Алматы : Принт-С, 2011. - 395 с. Рассмотрены вопросы развития фондового рынка РК, особенности его формирования и причины его малой эффективности.
44. Сейткасимов Г. Банковская система Казахстана : учеб. пособие для студ. экон. вузов / Г. Сейткасимов, Ж. Бекболатулы, С. Каримжанов. – Алматы : Экономика, 2008. - 185 с. Изложены сущность, содержание и принципы функционирования банковской системы РК.
45. Сейітқасымов Ғ. Қазақша-орысша банк сөздігі = Казахско-русский банковский словарь / Ғ. Сейітқасымов, Ж. Бекболатұлы, С. Кәрімжанов. – Алматы : Экономика, 2008. - 288 б. Экономикалық бағыттағы орта және жоғары оқу орындарының оқытушылары мен студенттеріне, ғылыми ізденістегі мамандарға, сондай-ақ қаржы-кредит мекемелері мен бұқаралық ақпарат құралдарының қызметкерлеріне арналады.
46. Смағұлова Р. Қаржы нарқы : оқулық / Р. Смағұлова. - Алматы : Қазұлтагру, 2001. - 108 б. Оқулықта ақша-несие,

қаржы-қаражат қатынастарының заңдылықтары мен ерекшеліктері, әрекет ету принциптері экономикалық теория негізінде қарастырылған.

47. Тенге – национальная валюта // «Иллюстрированная история Казахстана»: С древнейших времен до наших дней: в 4-х томах. – Алматы, 2006. – С.151-152.
48. Теңге – ұлттық валюта // «Көркемсуретті Қазақстан тарихы». Ежелгі дәуірден біздің уақытымызға дейін. 4 томдық. – Алматы, 2007. – 151-152 б.
49. Хамитов Н. Н. Современное кредитное дело : учеб. пособие для студ. вузов / Н. Н. Хамитов. – Алматы : Экономика, 2008. - 328 с. Изложены проблемы организации кредитного процесса в РК и за рубежом. Освещены современные направления оценки кредитоспособности заемщика, основанное на опыте банковской системы ведущих стран мира а также рассмотрены вопросы расширенного применения системы кредитования в пределах кредитной линии.
50. Хамитов Н. Н. Қазіргі кезеңдегі кредиттік іс : оқу құралы / Н. Н. Хамитов. – Алматы : Экономика, 2009. - 320 б. Кредит өтеу қабілетін бағалауда көлемнің жетекші елдерінің банк жүйесінің тәжірибесіне негізделген озық бағыттары жөнінде сөз қозғалып, кредиттеу жүйесін кредит желісі шектерінде кеңінен қолдану мәселесі қарастырылады.
51. Ютиш В. М. Банки Казахстана на рубеже веков : монография / В. М. Ютиш, Б. Ш. Таджияков, В. К. Назаров. – Алматы : Экономика, 2007. - 832 с. В монографии исследована банковская система Республики Казахстан и в доступной форме изложена история ее развития. Предназначена для специалистов финансово-банковской системы, научных работников, экономистов, преподавателей и студентов вузов.

ЕГЕМЕНДІК ЖӘНЕ ҰЛТТЫҚ ТЕҢГЕМІЗ

52. Абдулина Н. Тенге выдержал все испытания / Н. Абдулина // Казахстанская правда. - 2013. - 24 октября. В истории суверенного Казахстана, одна из наиболее важных глав по праву отведена созданию и введению в оборот национальной валюты.
53. Алдаберген Ә. Теңге - тәуелсіздік тұмары / Ә. Алдаберген // Егемен Қазақстан. - 2003. - 15 қараша.
54. Алдаберген Ә. Теңге нышаны анықталды / Ә. Алдаберген // Егемен Қазақстан. - 2007. - 3 сәуір.
55. Альжанов А. Новый дизайн тенге : о чем вы не успели спросить / А. Альжанов // Казахстанская правда. - 2006. - 28 сентября.
56. Амантай Д. Валюта : инфляция мен девальвация айырмашылығы немесе қымбат рынок пен нарқы арзан рыноктық арақатынасы / Д. Амантай // Заман-Қазақстан. - 1999. - 16 көкек.
57. Ахметбекұлы А. Теңге : өлең / А. Ахметбекұлы // Егемен Қазақстан. - 2003. - 15 қараша.
58. Байназаров Ғ. Теңге - тәуелсіз экономиканың темірқазығы / Ғ. Байназаров // Егемен Қазақстан. - 2012. - 15 қараша.
59. Балабекова Д. Б. Қазақстан Республикасының валюта нарығының ерекшелігі / Д. Б. Балабекова, Г. П. Жапбарова // Қазақстанның ғылымы мен өмірі. - 2012. - № 5(45). - 231-234 б.
60. Балыкова Ж. Тенге - достояние страны / Ж. Балыкова // Приуралье. - 2011. - 17 ноября.
61. Боқаев Ү. Теңге - тәуелсіздіктің тірегі / Ү. Боқаев // Қазақ әдебиеті. - 2006. - 15 қыркүйек.
62. Гуменюк Т. Ю. История создания национальной валюты Казахстана / Т. Ю. Гуменюк // Банки Казахстана. - 2011. - № 11. - С. 18-21.
63. Дамитов Қ. Мақсат - теңге тұрақтылығы / Қ. Дамитов // Қаржы-қаражат. - 1999. - № 2. - 21 б.
64. Донских А. Стратегия оправданного риска : хроника нашей независимости. Год 1994 / А. Донских // Казахстанская правда. - 2001. - 19 апреля.

65. Донских А. Теңгенің жаңа дизайны / А. Донских // Егемен Қазақстан. - 2006. - 30 қыркүйек.
66. Дүйсенбек Ә. Теңге - дербесті тірегі / Ә. Дүйсенбек // Егемен Қазақстан. - 2001. - 24 ақпан.
67. Досжан Д. Слово о тенге / Д. Дуқенбай // Казахстанская правда. - 2002. - 14 ноября. История национальной денежной единицы-тенге.
68. Елемесов А. ... И тогда наступит эпоха тенге : штрихи к портрету / А. Елемесов // Казахстанская правда. - 2010. - 15 июля.
69. Елемесов Р. Е. Ретроперспективы и анализ становления национальной валюты в Республике Казахстан / Р. Е. Елемесов, Ш. А. Смагулова // Вестник университета "Туран". - 2003. - № 3-4. - С. 90-93.
70. Избасаров Б. Развитие банковской системы Казахстана : первая пятилетка после реформ / Б. Избасаров // Приуралье. - 2008. - 4 ноября. 15 ноября 1993 года впервые вышла в обращение национальная валюта РК - тенге.
71. Избасарова Ф. Из истории тенге нового образца в денежной системе современного Казахстана / Ф. Избасарова, Н. Кутнякова // Изденіс-Поиск /сер. гуман. наук/. - 2009. - № 1. - С. 199-203.
72. История создания национальной валюты РК / Д. М. Мажитов, В. П. Ивженко, М. К. Алин // Экономическое обозрение. - 2001. - № 2. - С. 20-23.
73. Избасаров Б. Теңге-тарихи таңдау : ұлттық ақшаға - 10 жыл / Б. Избасаров // Орал өңірі. - 2003. - 25 қазан.
74. Избасаров Б. Төл теңгемізге тоғыз жыл / Б. Избасаров // Орал өңірі. - 2002. - 14 қараша.
75. Избасарұлы С. Ұлттық теңге күніне орай / С. Избасарұлы // Орал өңірі. - 2011. - 15 қараша. 15 қараша - ұлттық теңгенің айналымға енген күні. Соған және ел тәуелсіздігінің 20 жылдығына орай Жәңгір хан атындағы БҚАТУ-дың тарихи-этнографиялық мұражайында "Тәуелсіздік алтын қазығы теңге" атты көрменің салтанатты түрде ашылу рәсімі өтті.
76. Курманов О. Становление и рост рынка капиталов Казахстана / О. Курманов // Рынок ценных бумаг Казахстана.

- 2006. - № 21-22. - С. 20-32. Об ускоренном развитии финансовой системы Казахстана и индексное развитие РК.
77. Қажырақымов Ж. Төл теңгеміздің тұғыры тегеуірінді / Ж. Қажырақымов // Егемен Қазақстан. - 2011. - 23 желтоқсан.
78. Мажитов Д. М. Монета - как составляющая часть национально валюты Казахстана / Д. М. Мажитов, В. П. Ивженко // Банки Казахстана. - 2002. - № 5. - С.45-48. Рынок монет.
79. Мажитов Д. М. Монеты современного Казахстана / Д. М. Мажитов, В. П. Ивженко // Банки Казахстана. - 2001. - №11. - С. 53-55. История монет, юбилейные монеты.
80. Майзингер Р. Легенды на банкнотах / Р. Майзингер // Уральский следопыт. - 2012. - № 3. - С. 22-25. Удивительные истории, занимательные факты, связанные с изображениями на банкнотах Казахстана, Узбекистана и Туркменистана.
81. Майлыбаев Б. Тенге : путь становления / Б. Майлыбаев // Казахстанская правда. - 2002. - 16 ноября.
82. Маргацкий Р. В. Значение введение тенге для настоящего и будущего Казахстана : к 10- летию введения национальной валюты) / Р. В. Маргацкий // Вестник университета "Туран". - 2003. - № 3-4. - С.131-136.
83. Марченко Г. Этапы развития тенге / Г. Марченко // Правительственный вестник. - 2001. - № 11. - С. 41-47.
84. Марченко Г. А. На защите тенге - лучшие в мире технологии / Г. А. Марченко // Финансы Казахстана. - 2011. - № 11. - С. 9-11.
85. Мелдеш Ө. Теңгенің құпиясы : тенге тарихы / Ө. Мелдеш // Түркістан. - 2001. - 15 желтоқсан.
86. Надыргалиева М. К. К истории введения национальной валюты РК / М. К. Надыргалиева // Заңғар. - 2011. - 18 ноября.
87. Назарбаев Н. А. Тенге - символ стабильности и независимости страны: интервью Президента РК в связи с десятилетием национальной валюты / Н. А. Назарбаев // Приуралье. - 2003. - 22 ноября.
88. Национальный банк РК. Новый облик тенге : Официальное сообщение Национального банка РК / Национальный банк РК // Приуралье. - 2006. - 16 ноября. Описание банкнот.

89. Нурсеит Н. Тенге за 10 лет и его значение для экономики Казахстана / Н. Нурсеит // Банки Казахстана. - 2004. - № 3. - С.16-28. История, роль, становление, развитие государственной валюты РК (тенге).
90. Один из главных атрибутов Независимости // Финансы Казахстана. - 2011. - № 11. - С. 7-9. История и защита тенге.
91. О выпуске в обращение банкнот нового дизайна номиналом 200, 500, 1000, 2000, 5000, 10000 тенге // Финансы и кредиты. - 2006. - № 10. - С. 5-6. Описание банкнот.
92. Сағынбекова Р. Ұлттық валюта - тәуелсіздік құралы / Р. Сағынбекова // Экономика. - 2010. - 18-24 қараша.
93. Сайденов А. Тенге - на старте новых дел / А. Сайденов // Казахстанская правда. - 2005. - 11 ноября.
94. Сайденов А. Г. Национальной валюте - тенге - 15 лет / А. Г. Сайденов // Банки Казахстана. - 2008. - № 10. - С. 2-4.
95. Сайденов А. Г. Тенге надежно служит народу и экономике, достойно противостоит вызовам / А. Г. Сайденов // Казахстанская правда. - 2008. - 13 ноября.
96. Сәйденов Ә. Ұлттық валюта : белесті жылдар бедері / Ә. Сәйденов // Егемен Қазақстан. - 2005. - 15 қараша.
97. Сафуллин А. Теңгенің тамыры тереңде: теңге тарихы / А. Сафуллин // Орал өңірі. - 2001. - 22 қараша.
98. Сембаев, Д. Х. Казахстанцы могут гордиться национальной валютой : Банковское дело / Д. Х. Сембаев // Финансы Казахстана. - 2002. - № 1. - С.18-23.
99. Сембаев Д. Тәуелсіздіктің бір тірегі - теңге / Д. Сембаев // Егемен Қазақстан. - 2001. - 11 шілде.
100. Тайжан Б. День рождения тенге и новая реальность / Б. Тайжан // Мир Евразии. - 2005. - № 11. - С. 33-35. Введение тенге и необходимость развития внутреннего рынка Казахстана.
101. Такежанов С. Т. Золотая мера доверия / С. Т. Такежанов // Банки Казахстана. - 2008. - № 10. - С. 20-22.
102. Танысыңыз жаңа теңгелер // Орал өңірі. - 2006. - 16 қараша.
103. Тәжіяқов Б. Тәуелсіздікпен келген теңге / Б. Тәжіяқов // Егемен Қазақстан. - 2011. - 15 қараша.

104. Теңге - ТМД-дағы ең қуатты валюта // Айқын. - 2011. - 7 желтоқсан.
105. Теңге - ел тұрақтылығы мен тәуелсіздігінің белгісі // Егемен Қазақстан. - 2003. - 18 қараша.
106. Теңгеміздің тағдыры // Ақиқат. - 2001. - № 6. - 20-23 б.
107. Тобаяқов Б. Теңге шежіресі / Б. Тобаяқов // Ақиқат. - 2003. - № 10. - 3-9 б.
108. Төкежанов С. Алтын қор - төл теңгеміздің мықты тірегі / С. Төкежанов // Егемен Қазақстан. - 2001. - 17 қаңтар.
109. Төлепов Н. Тәуелсіздіктің алтын қазығы - теңге / Н. Төлепов // Заңғар. - 2011. - 18 қараша.
110. Хабиева А. Теңгелер тарихына үңілсек... / А. Хабиева // Жайық үні. - 2011. - 17 қараша.
111. Хазимова Ә. Ұлттық теңге : сабақ / Ә. Хазимова // Қазақ тілі мен әдебиеті орыс мектебінде. - 2001. - № 5. - 33-35 б.
112. Хамзин Ә. Экономикалық тәуелсіздігіміздің тірегі : ұлттық валютаға -10 жыл / Ә. Хамзин // Орал өңірі. - 2003. - 13 қараша.
113. Ютиш В. М. К 15-летию тенге / В. М. Ютиш, Н. С. Красовский, К. А. Ахметжанов // Банки Казахстана. - 2008. - № 10. - С. 17-19.

**Қазақстандағы банктер мен несие ұйымдарының
электрондық мекенжайлары
Электронные адреса банков и кредитных организаций
Казахстана**

1. КАЗКОМ - www.kkb.kz
2. Народный банк Казахстана - www.halykbank.kz
3. БТА Банк - www.bta.kz
4. БТА Ипотека - ipoteka.kz/ru
5. Банк Центр Кредит - www.bcc.kz
6. Сбербанк - www.sberbank.kz
7. АТФ Банк - www.atfbank.kz
8. Цеснабанк - www.tsb.kz
9. KaspiBank - www.kaspiBank.kz
10. Альянс Банк - www.alb.kz
11. Евразийский Банк - www.eurasian-bank.kz

12. Citibank - www.citibank.com/kazakhstan
13. Жилстройсбербанк - www.hcsbk.kz
14. Темірбанк - www.temirbank.kz
15. Нурбанк - www.nurbank.kz
16. HSBC Банк Казахстан - www.kz.hsbc.com
17. Delta Bank - www.deltabank.kz
18. Bank RBK - www.bankrbk.kz
19. Альфа Банк - www.alfabank.kz
20. Банк ВТБ (Казахстан) - www.vtb-bank.kz
21. RBS Kazakhstan - www.rbs.kz
22. КазИнвестБанк - www.kib.kz
23. Банк Хоум Кредит - www.homecredit.kz
24. AsiaCredit Bank - www.asiacreditbank.kz
25. Банк Астана Финанс - www.baf.kz

26. Fortebank - www.fortebank.com
27. ЭКСИМБАНК - www.eximbank.kz
28. Банк Kassa Nova - www.kassanova.kz
29. КЗИ БАНК - www.kzibank.kz
30. Qazaq Banki - www.senimbank.kz
31. БанкПозитив Казахстан - www.bankpozitiv.kz
32. Заман-Банк - www.zamanbank.kz
33. Al-Hilal - www.alhilalbank.kz
34. PNB-Казахстан - www.pnbkaz.kz
35. ТАИБ Казахский Банк - www.taib.kz
36. МКО «КМФ» - www.kmf.kz

МАЗМҰНЫ СОДЕРЖАНИЕ

КІРІСПЕ.....	3
ПРЕДИСЛОВИЕ.....	4
ТЕҢГЕ – ТАРИХИ ТАҢДАУ.....	5
ТЕНГЕ – ИСТОРИЧЕСКИЙ ВЫБОР.....	8
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ НЕСИЕ-АҚША ЖҮЙЕСІ (кітаптар).....	10
ЕГЕМЕНДІК ЖӘНЕ ҰЛТТЫҚ ТЕҢГЕМІЗ (мақалалар).....	20
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ БАНКТЕР МЕН НЕСИЕ ҰЙЫМДАРЫНЫҢ ЭЛЕКТРОНДЫҚ МЕКЕНЖАЙЛАРЫ ЭЛЕКТРОННЫЕ АДРЕСА БАНКОВ И КРЕДИТНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ КАЗАХСТАНА.....	25